

Krónika

IN MEMORIAM

Március 22-én elhunyt Ribár Béla (1930–2006) akadémikus, a kristálykutatás nemzetközileg elismert kutatója, a Magyar Tudományos Akadémia, valamint a Szerb Tudományos Akadémia és a Művészeti Akadémia tagja, a Magyar Professzorok Világtanácsának tagja. Ribár Béla 1930-ban született Torontálvásárhelyen, a gimnáziumot Nagybecskerekben végezte, 1949-ben a Belgrádi Egyetem Természettudományi Karára iratkozott, ahol 1955-ben fizikatanári oklevelet szerzett, majd tudományos doktori fokozatot a Berni Egyetemen 1969-ben. Gimnáziumi tanárként dolgozott Nagybecskerekben, tanársegéd a Szarajevói Egyetemen 1966 és 1969 között. Az Újvidéki Egyetem Természettudományi Karán 1969-től 1975-ig docens, majd 1975-től 1980-ig rendkívüli, és végül 1995-ig, nyugdíjba vonulásáig egyetemi rendes tanár. Az 1997-ben alapított Vajdasági Magyar Tudományos Társaság elnöke.

DÍJAK

SZIVERI-DÍJ VIRÁG ZOLTÁNNAK – Az idén Virág Zoltánnak, a Szegedi Tudományegyetem docensének ítelték a Sziveri-díjat a vajdasági irodalom terén végzett kritikai, szerkesztői munkásságáért.

SZÍNHÁZI DÍJ NAGY JÓZSEFNEK – Március 12-én Torinóban adták át Nagy Józsefnek az Új Színházi Valóságért Díjat.

SZÉP MAGYAR KÖNYV – A 2005. évi Szép Magyar Könyv Díjat a zentai zEtna Könyvkiadó érdemelte ki Simon István Parlagmaány című könyvéért (Verzal Nyomda). Az értekező prózai Szép Magyar Könyv Díjat az újvidéki Forum Könyvkiadó kapta Fekete J. József P O S T című könyvéért (Temerini Újság Nyomdája). A legszebb albumért járó

díjban a zentai Thurzó Lajos MMK-t részesítették Pejín Attila Virtuális tűzoltómúzeum című CD-jéért. Dicsérő oklevelet kapott az újvidéki Agapé Kiadó Szegeő József Ő a szeretet – keresztút a gyerekeknek című könyvének gondozásáért (Foto Oko Nyomda), a Forum Kiadó Faragó Kornélia Kultúrák és narratívák című könyvéért (Temerini Újság Nyomdája) és Koncz István Összegyűjtött versek című könyvének gondozásáért (Verzal Nyomda), valamint a szabadkai Grafoprodukt Kiadó Bela Duranci A vajdasági építészeti szecesszió című könyvéért.

NAPLEÁNY DÍJ KARTAG NÁNDORNAK – Kartag Nándort, az Újvidéki Televízió szerkesztő-újságíróját Napleány Díjjal tüntették ki. A délvidéki magyar újságírói díjat március 15-én vette át Bácskertesen.

RENDEZVÉNYEK

ELZÚGTAK FORRADALMAI(NK) – Március 15-én rendezték meg az Újvidéki Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék hagyományos 1848-at idéző emlékműsorát. Rajsli Ilona „Tisztán és kerekén mondani igazat” (Petőfi Sándor: Vérmező) – Szavak a forradalomban című bevezető előadása után mutatkoztak be a tanszék elsőéves hallgatói: Orosz Annamária, Tornai Izabella, Balassa Boglárka, Kuszli Angéla, Krabók Csilla, Berényi Emőke, Barlog Károly, Kucora Blanka, Engi Georgina, Kovács Izabella, Patócs László, Csányi Éva, Drozdik Popović Teodóra, Bába Anikó, Gedei Viktória, Dosztán Lenke, Kanyó Valéria, Móricz Csilla, Nacsa Xénia, Kurcinák Árpád, Sröder Karolina és Losonc Emese. A műsort Katona Edit állította össze.

HAZA ÉS SZABADSÁG VERSMONDÓ VERSENY ÚJVIDÉKEN – Március 18-án tartották meg Újvidéken a Haza és szabadság elnevezésű versmondó

verseny vajdasági selejtezőjét, melyet a magyarországi Versünnep Alapítvány, a Kossuth rádió és a Duna Televízió hirdetett meg az 1956-os forradalom és szabadságharc 50. évfordulója alkalmából. A középdöntőbe jutott Banka Lívia, Kalmár Zsuzsa, Kovács Frigyes, Kőrösi István, Krizsán Szilvia és Sebestyén Tibor.

PODOLSZKI-EMLÉKNAP BÁCS-FEKETEHEGYEN – Március 18-án tartották meg a hagyományos IX. Podolszki József Irodalmi Emléknapot Bácsfeketehegyén. A Podolszki József publicisztikai pályázat eredményhirdetésére is sor került. A díjazottak: 1. Sirbik Attila, 2. Kalmár Fece Annamária, 3. Sándor Zoltán. Bordás Győző bemutatta Pap József Rádás és maradvány című posztumusz könyvét.

TAVASZI NEMZETKÖZI KÖNYVVÁSÁR ÚJVIDÉKEN – Első alkalommal rendezték meg Újvidéken a Tavasz Nemzetközi Könyvvásárt Újvidéken március 21-étől 27-éig. A hazai kiadók mellett magyarországi kiadók is bemutatkoztak.

SZÉP MAGYAR BESZÉD VERSENY TOPOLYÁN – Március 25-én tartották meg Topolyán a Szép Magyar Beszéd verseny vajdasági döntőjét középiskolások számára.

ANYÁM FEKETE RÓZSA – Március 25-én rendezték meg Bácsfeketehegyén az Anyám fekete rózsá elnevezésű vers- és prózamonddó vetélkedő vajdasági elődöntőjét.

TALÁLKOZÁSOK ZOMBORBAN – Március 28-án a zombori Berta Ferenc Zsebszínpad ötvenedik alkalommal rendezte meg Találkozások elnevezésű műsorát. Ez alkalomból Cirkl Rudolf kiállítását állított össze az egykori zombori magyar képzőművészeknek magángyűjteményekben fellelhető alkotásaiból. A zombori magyar képzőművészekről Ninkovné Kovačev Olga tartott előadást.

KOSZTOLÁNYI DEZSŐRŐL ZENTÁN – Március 29-én, Kosztolányi Dezső születésnapján Zentán Bogdán József tartott előadást a Kosztolányi család közelében címmel, a Kosztolányi nyomában című dokumentumfilmet vetítették, és alkalmi kiállítást rendeztek a Kosztolányi család hagyatékából.

KOSZTOLÁNYI DEZSŐ NAPOK SZABADKÁN – Március 29-e és 31-e között került sor Szabadkán a Kosztolányi Dezső Napokra. A rendezvény megnyitóján fellépett a Kaláka együttes, valamint sor került a Vajdasági Szép Magyar Könyv díjkiosztó ünnepségére. A látogatók megtekinthették Szalma László kiállítását. Bemutatták Fejős Csilla–Iván Attila: Őszi koncert – Bogdán József című filmjét, az irodalmi délután vendége Fenyvesi Ottó volt. Tolnai Ottó Szög a nadírban című verses elbeszélő kötetéből Urbán András által színpadra adaptált és rendezett színdarabot mutatták be. Peity Sagmesiter Laura megnyitotta a képzőművészeti pályázatra érkezett alkotásokból rendezett tárlatot, valamint sor került a díjkiosztásra.

TUDOMÁNYOS TANÁCSKOZÁS KOSZTOLÁNYIRÓL – A Kosztolányi Dezső Napok keretében március 30-án tudományos tanácskozást rendeztek Kosztolányiról, melyen részt vett Ágoston Pribilla Valéria, Lovas Ildikó, Hózsá Éva, Pomogáts Béla, Egyed Emese, Vadai István, Arany Zsuzsanna, Kontra Ferenc, Kiss Gusztáv és Ispánovics Csapó Julianna.

SZIVERI JÁNOS EMLÉKNAP MUZSLYÁN – Április 1-jén Muzslyán a Sziveri János Emléknep keretében a fiatalon elhunyt költő életművét és munkásságát méltatták barátai, munkatársai és tisztelői.

IRODALMI EST NAGYBECSKEREKEN – Nőiség és nősors Börcsök Erzsébet és Jódal Rózsa szövegvilágában címmel rendeztek irodalmi estet Nagybecskerekén. Németh Ferenc felolvasta Nagybecskerek és a feminizmus című tanulmányát, Kajári Margit méltatta Börcsök Erzsébet munkásságát, majd Jódal Rózsa munkásságáról esett szó.

VÉGEL LÁSZLÓ BUDAPESTEN – Április 5-én a budapesti székhelyű Közép-európai Kulturális Intézet Ótágú síp elnevezésű sorozatának ötödik estjén Végel Lászlóval Takács Ferenc irodalomtörténész, műfordító, kritikus és Radics Viktória esszéíró, műfordító beszélgetett. Az irodalmi est Egy város átváltozása elnevezéssel került megrendezésre.

KSZV ZENTÁN – Április 7-én tartották meg Zentán a Középiskolások Színművészeti Vetélkedőjét. A versenyben öt darab

vett részt. A zsűri – László Sándor, Kovács Frigyes és Góli Kornélia – döntése alapján a Zentai Szintársulat Peter Weiss Mockinpott úr kínjai és meggyógyíttatása című darabja bizonyult a legjobbnak. A második helyezett a szabadkai középiskolások Arisztophanész A nők ünnepe (Thesmophoriai ünneplők) című zenés vidámsága. A harmadik pedig az Újvidéki Színház Színes Szilánkok Diákszínpadának előadása, a Korbács, avagy Sebastian többszöri meggyilkoltatásának igaz története.

VERS-TÖRT-ÉN-ELEM – Vers-tört-Én-elem című műsorról emlékezett meg az Újvidéki Magyar Tanszék Beszédművészeti Műhelye a költészet napjáról április 11-én az Újvidéki Színházban. A verseket Fekete Ágnes, Orovec Krisztina, Gazsó Hargita, Holló Karolina, Tóth Anita, Csányi Éva, Tarkó Lilla, Vékás Éva, Ferenc Hajnalka, Bózsó Izabella, Engi Georgina, Novák Anikó, Hajnal Anna, Mészáros Krisztina, Barlog Károly és Ördög Mónika tolmácsolták. A műsort Faragó Kornélia állította össze.

KÖNYV-, FOLYÓIRAT- ÉS CD-BEMUTATÓK

SYMPOSION-BEMUTATÓ ÚJVIDÉKEN – Február 22-én Újvidéken mutatták be a Symposion 0044–0046-os számát Pressburger Csaba közreműködésével. Az esten Sirbik Attila videoperformance-szal, Sutus Áron testkiállítással, Molnár Edvárd pedig Vajdasági magyar íróportrék című fotókiállításával állt a közönség elé.

KÖNYVBEMUTATÓ MAGYARKANIZSÁN – Fohászat és költészet címmel rendezték meg március 9-én Magyar-kanizsán Bogdán József irodalmi estjét. A jelenlevők megtekinthették Fejős Csilla és Iván Attila kisfilmjét is a költőről.

PSALMUS HUNGARICUS SZABADKÁN – Március 10-én Szabadkán bemutatták a Psalmus Hungaricus című, magyar költők verseit tartalmazó CD-lemezt.

SZERZŐI EST MAGYARKANIZSÁN – Március 16-án Magyar-kanizsán bemutatták Sándor Zoltán Szoba című művét és az általa szerkesztett Sikoly című

folyóiratot. A szerzői est mellett a látogatók megtekinthették Rácz László kiállítását is.

KÖNYVBEMUTATÓK TOPOLYÁN – Március 22-én Topolyán bemutatták Szarvas Péter papköltő Fények és árnyak című könyvét. – Március 31-én mutatták be Topolyán Cservenák Pál Vasárnap délben – rádiójegyzetek című, a Topolyai füzetek sorozatában megjelent könyvét.

SYMPOSION-BEMUTATÓ TOPOLYÁN – Április 3-án Topolyán Pressburger Csaba, Sutus Áron és Sirbik Attila bemutatta a Symposion folyóirat legújabb számát.

MEGJELENT

Nagy Zsuzsa: Esetem a teliholddal. – Forum Könyvkiadó, Újvidék, 2006

Major Nándor: Szerbia Milošević után I. – Forum Könyvkiadó, Újvidék, 2006

József Attila Kishegyesen. Kishegyesi írók József Attiláról – Szó-Beszéd, Kishegyes, 2006

Csík Mónika: Metszetek. – Sziveri János Művészeti Színpad, Muzslya, 2006

Oto Tolnai: Babica v rotterdamskem gangerskem filmu (fordította Gaál Gabriella) – Apokalipsa Kiadó, Ljubljana, 2006

Zoltan Šebek: Parazitska kultura (fordította Vickó Árpád) – Stylos, Újvidék, 2006

Peter Esterhazi: Pogled grofice Han-Han (fordította Vickó Árpád) – VEGA, Újvidék, 2006

SZÍNHÁZ SZÍNHÁZI BEMUTATÓK

Újvidéki Színház, március 12. Csehov: Sirály. Rendező: Radoslav Milenković. Szereplők: Banka Livia, Huszta Dániel, Kovács Frigyes, Elor Emina, Giricz Attila, Ábrahám Irén, Ferenc Ágota, Balázs Áron, László Sándor, Kőrösi István.

Újvidéki Színház, március 14. Koldustető. Gion Nándor: A kárókatona még nem jöttek vissza című regénye alapján színpadra adaptálta Gyarmati Kata és Mezei Kinga. Rendező: Mezei Kinga. Szereplők: Szilágyi Nándor, Balázs Áron, Nagypál Gábor, Huszta Dániel, Kovács Nemes Andor, Ferenc Ágota, Puskás Zoltán, Varga Tamás, Pongó Gábor, Elor Emina, Német Attila, Kardos Krisztián.

Szabadkai Népszínház, március 17. Csáth Géza: Emma. Rendező: Fekete Péter. Szereplők: Pálfi Ervin, G. Erdélyi Hermina, Péter Ferenc, Mezei Zoltán, Körmöci Petronella, Szőke Attila, Ralbovszki Csaba, Kálló Béla, Suzana Vuković, Vicei Natália, Mess Attila és Csernik Árpád.

VAJDASÁGI HÍVATÁSOS SZÍNHÁZAK SZEMLÉJE – Április 3-a és 9-e között tartották Nagybecskerekén a Vajdasági Hivatásos Színházak Szemléjét, immár 56. alkalommal. A versenyprogramban bemutatták a szabadkai Népszínház Szulamit című darabját Hernyák György rendezésében, a Szabadkai Gyermekszínház Kipling–Rumi

A magányosan sétáló macska című produkcióját Rumi László rendezésében, valamint az Újvidéki Színház társulata Brian Friel Pogánytáncát László Sándor rendezésében. A szemle kísérőrendezvényeként az Újvidéki Művészeti Akadémia hallgatói is bemutakoztak, valamint Fekete Péter magyarországi rendező vezetésével alkotóműhely működött a fiatal színészek részére. A legjobb előadásért kijáró díjat a szabadkai Népszínház Szulamit című előadása nyerte, míg az Újvidéki Színház Pogánytánc című előadása a szemle különdíjában részesült. A legjobb zenéért járó díjat Bakos Árpád kapta a Szulamit eredeti zenéjéért.

ZENE

BARTÓK-EST ÚJVIDÉKEN – Március 20-án Bartók-emlékestet rendeztek a zeneszerző születésének 125. évfordulója alkalmából. Az est vendég-előadója Linka László volt, aki a zeneszerző, népdalkutató és zongoraművész életútjáról, alkotásairól beszélt, valamint fejtegetéseit néhány jellemző Bartók-művel illusztrálta.

A KALÁKA EGYÜTTES VAJDASÁGBAN – A Kaláka együttes több vajdasági városban fellépett, március 29-én Szabadkán, március 30-án pedig Temerinben és Újvidéken.

DZSESSZGÁLA MAGYARKANIZSÁN – Április 9-én ötödik alkalommal került sor dzsesszgála megrendezésére Magyarokanizsán. Fellépett az amerikai Fonda-Stevens-trió és a Mezei-zenekar.

KIÁLLÍTÁS

SZALAI ATTILA KIÁLLÍTÁSA – Április 1-jén nyitották meg Bajmokon Szalai Attila karikaturista kiállítását.

PENOVÁC ENDRE KIÁLLÍTÁSA – Április 4-én Újvidéken nyitották meg Penovác Endre kiállítását.

FILM

FILM GION NÁNDORRÓL – Február 26-án Szenttamáson az érdeklődők megtekinthették Tóth Barnabás és Simonyi Balázs Gion Nándorról készült dokumentumfilmjét.

NOVÁK Anikó összeállítása